

2019 – ANUL TRIBUNIȘTILOR (XXXI): partid „ortografico-anarhic” - convins că n-au destulă educație politică - Programul e politicește greșit - Suntem înainte de toate, săraci!

1848-1925

Ziarele maghiare din Cluj ne-au întâmpinat cu un adevărat vifor de violență

eu în ceea ce privește politica ardeleană, am aderat totdeauna la vederile lui Șaguna ...

partid „ortografico-anarhic”

Programul din Sibiu e politicește greșit, fiindcă nu rezolvă chestiunea națională și ne izolează de celelalte naționalități

... m-am convins că o înțelegere cu maghiarii, o rezolvare pașnică a conflictului dintre români și dâșii nu este cu putință...

Despre activitatea politică, în sensul propriu al cuvântului, nu poate fi vorba în Ardeal.

Suntem înainte de toate, săraci!

șagunism - tribunism - sămănătorism

Prin cultură la putere!

m-am convins că n-au destulă educație politică

Ioan Slavici

RO 2019.EU

Continuăm reproducerea din lucrarea „Ioan Bechnițiu și Tribuna de la Sibiu (1884-1903)”, privind greutatea începutului de drum ale cotidianului sibian: «Ieri am trimis vreo 20 de exemplare la Blaj. Secretarul de redacție, un teolog „absolut” de la Blaj”, mai înainte de a veni aici, a fost să sărute mâna mitropolitului. Ne spune că tinerimea din Blaj, îndeosebi teologii, e toată cu noi. De la Cluj ne-a venit felicitare și abonament de la Grigore Silași și o adresă de felicitare din partea junimii române de la Universitate. Junimea română de la Universitatea din Pesta, de asemenea ne-a felicitat și „Viitorul” care-și luase avânt să ne atace ca partid „ortografico-anarhic” a venit în proximal număr și a anunțat „Tribuna” în termeni cuviincioși. Din Arad și Caransebeș primesc știrea că ziarul a produs o impresie foarte bună, iar din Bucovina ni s-au anunțat 5 corespondenți și ni s-au trimis liste de abonați. N-a mai rămas decât Babeș, care atacă grupul nostru cu violență, se înțelege „auf Puff” și mai înainte de a fi apărut „Tribuna”. Definitiv va fi succesul nostru peste opt zile, după ce sinoadele își vor fi terminat lucrările și deputații se vor fi risipit prin țară, ducând cu dâșii opinia stabilită în cele trei centre. Ziarele maghiare din Cluj ne-au întâmpinat cu un adevărat vifor de violență, ceea ce ne-a folosit mult.

Însă „Pesti Naplo” din Pesta, organul principal al Partidului Moderat, Sennyei, ne întâmpină în numărul de alaltăieri cu multă cuviință și constată că deși avem program pasivist, suntem mai

moderați și mai așezați ca cei din trecut și dă expresia speranței că se vor găsi între maghiari mulți oameni dispuși a încerca o înțelegere cu noi. Această întâmplare e cu atât mai importantă, cu cât ziarele mari din Pesta n-au stat încă de vorbă cu nici unul din ziarele noastre. Nur wir es mir aber um meine Gotteschlichkeit bange. Căci trebuie să răspund așa, ca nici publicul să nu mă știe, nici discuția să n-o fac imposibilă. Aceasta e cea din urmă fază în lucrarea noastră. De aici înainte trebuie să fim mereu atenți, ca să nu pierdem pozițiunile pe care le-am ocupat atât de lesne, ceea ce deocamdată o să ne fie greu. După ce ne vom fi înfipt, apoi toate vor merge mai lesne. Eu am speranța, Domnule Maiorescu, deoarece oamenii cu care lucrez sunt în adevăr oameni cu care se poate face treabă. Bechnitz, frații Brote, Crișanu, Sim. Popescu, Bărcianu, Cristea și Cosma nu sunt dintre ardelenii pretențioși și ignoranți și nu trebuie să-i comparați cu frații Densușianu ori cu Mureșianu, bunăoară, ci cu mine. Apoi toți sunt oameni de cultură și cu mai multă ori mai puțină avere, cel puțin atâta cât să poată trăi fără slujbă. De asemenea este aici, în Sibiu, o societate românească, nu ardeleni mai mult ori mai puțin bătărași pe care-i știm de la Blaj și din părțile ungurene, ci oameni cu cultură germană, între care nu te simți singur. Aflându-mă dar într-un mediu social care-mi priește, lucrez cu multă dispoziție și sper că voi putea să țin piept cu greutățile ce mi se vor pune. Din România n-am primit încă nici știri, nici abonați. Sper, cel puțin, că se vor găsi în România destui oameni care înțeleg că tonul care l-am luat față cu guvernul român e impus de situațiunea noastră. Chiar în interesul României noi trebuie să ne angajăm aici, la noi acasă, așa cum putem, pentru ca **România** să-și poată urma dezvoltarea, **nesupărată de noi.** (...)

Doi ani mai târziu (28 mai 1886), Ioan Slavici îi scria lui Maiorescu despre politica cotidianului: « ... **eu în ceea ce privește politica ardeleană, am aderat totdeauna la vederile lui Șaguna.** Atunci dar când am primit redacțiunea „**Tribunei**” **m-am rezervat a reveni,** când va fi oportun, **la politica lui Șaguna** și în această privință există o înțelegere între noi, întemeietorii „**Tribunei**”. De aceea, am acceptat totdeauna, că nu avem o politică a noastră, ci susținem programul din Sibiu, care a fost primit cu unanimitate și trebuie, prin urmare, să fie considerat drept expresia vederilor totalității române. Oameni tineri cu toții, nu avem destulă autoritate ca să accentuăm o politică „an eigene Faust”.

Programul din Sibiu e politicește greșit, fiindcă nu rezolvă chestiunea națională și ne izolează de celelalte naționalități care n-au nici un interes de a se expune pentru autonomia Ardealului, nici de a face cauză comună cu noi, care ne trimitem deputați în dietă. Trebuie dar să ne înțelegem cu germanii, cu sârbii, cu slovacii și cu rutenii asupra unui program comun. Dacă o asemenea înțelegere n-ar fi cu putință, eu nu mai am ce căuta aici, căci mișcarea literară pe care a avut-o „**Tribuna**” în timp de doi ani a hotărât mersul mișcării literare și rămâne și după plecarea mea.»

În 1887, după conferința națională a Partidului Național Român (ținută la Sibiu), Slavici îi scria lui Maiorescu (Anexa VII): « ... Eram hotărât să mă întorc la București ... M-am convins însă, că plecarea mea ar fi o adevărată dezertare și că nu-mi va fi poate niciodată cu putință să plec fără ca să-mi fac musturarea de a fi părăsit o cauză bună. E multă bunăvoință și multă hotărâre în oamenii aceștia, acum însă în timpul Conferinței **m-am convins că n-au destulă educație politică** pentru ca să poată continua o lucrare mai grea. **Excluși din viața publică și risipiți pe o mare întindere de**

pământ, ei numai rar se întâlnesc și când se întâlnesc, cu anevoie se înțeleg. E ceva particular încăpățânarea mocănească și eu m-am stricat cu o mulțime de oameni fiindcă am fost conciliant față cu Babeș, Cosma și Mureșianu, care toți trei sunt astăzi izolați. M-a și costat multă osteneală să aduc lucrurile așa ca Babeș și Mureșianu să intre în Comitetul Central, iar Cosma, care n-a voit să intre, a dat o declarațiune formală, că se retrage din dieta politică și nu ne va mai face greutate. Bariț, care are multă trecere, mai ales în Ardeal, a primit și de astă dată prezidiul, dl Brote e casier, eu sunt secretar, iar ceilalți membri ai comitetului au fost aleși după propunerea noastră, oameni cu care ne înțelegem. Sper dar, că vom putea lucra fără de împiedicare pentru organizarea partidului, căci altă treabă nu putem deocamdată să facem”.

În Anexa VIII, prof. Vasile Rusu prezintă scrisoarea lui Ioan Slavici adresată lui D.A. Sturdza, din care reproducem pasajul: « ... După experiențele pe care le-am făcut de când mă aflu la Sibiu, **m-am convins că o înțelegere cu maghiarii, o rezolvare pașnică a conflictului dintre români și dâșii nu este cu putință.** Prevăd că, mai curând ori mai târziu, fie în urma provocării maghiare, fie după impulsioni primite din afară, se va produce o ciocnire ale cărei consecințe nu se pot prevedea. M-am întors în Ardeal anume, sperând că în unire cu amicii mei politici de acolo vom putea face să se evite un asemenea conflict la timp inoportun. Simt însă, din zi în zi mai mult, că nu putem ține piept cu curentul și tot mai mult suntem împinși în o direcțiune care nu ne convine și în care îndeosebi eu nu voiesc să merg, cel puțin pe propria mea răspundere. Căci se pun în joc interesele tuturor românilor, nu numai ale ardelenilor. De aceea cred că trebuie să mă retrag (...) Activitatea noastră, urmată cu consecvență nu poate duce decât la revoluție, dacă nu se vor schimba dispozițiunile în cercurile hotărâtoare. Iar aici, și fără de noi pot să ajungă lucrurile, ba tocmai fără de noi ajung mai curând. **Despre activitatea politică, în sensul propriu al cuvântului, nu poate fi vorba în Ardeal.** Suntem înainte de toate, săraci.»

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2019-anul-tribunistilor-xxxi-partid-ortografico-anarhic-convins-ca-n-au-destula-educatie-politica-programul-e-politiceste-gresit-suntem-inainte-de-toate-saraci-145955.html>

The screenshot shows a web browser window displaying a news article on the website Tribuna.ro. The URL in the address bar is www.tribuna.ro/stiri/cultura/2019-anul-tribunistilor-xxxi-partid-ortografico-anarhic-convins-ca-n-au-destula-educatie-politica-programul-e-politiceste-gresit-suntem-inainte-de-toate-saraci-145955.html. The page features the Tribuna logo with the tagline "Dintotdeauna pentru totdeauna!". A navigation menu includes categories like Eveniment, Actualitate, Stiri de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea. The main article headline is "2019-anul tribuniștilor (XXXI): partid „ortografico-anarhic” - convins că n-au destulă educație politică - Programul e politicește greșit - Suntem înainte de toate, săraci!". The author is identified as Marius HALMAGHI, and the article was published on 04.08.2019 at 23:59. It has received 1341 views and 0 comments. A small image of a woman in a blue uniform is visible on the right side of the article preview.

În: Tribuna, 04 august 2019